

Pussla inte med däcken!

Undvik att kombinera gamla bildäck med nya. Du kan få problem med bromsarna och risken för sladd kan öka, visar Råd & Rönns test.

TEXT PONTUS OHLIN FOTO ICRT

Våren närmar sig, och det är snart hög tid för alla bilägare att byta till somraddäck igen. Som vanligt ställer sig många frågan om var man ska montera de två ”bästa” däcken någonstans – baktill på bilen eller framtill?

Med de ”bästa” däcken menas alltså de nyare däcken, däcken som har djupast mönster och som därmed har bäst väggrepp.

Beroende på placering, och ålder, slits däcken ner olika snabbt, vilket innebär att mönsterdjupen blir mindre och att däcken till slut måste bytas ut.

Det vanliga standardtipset i dag är att man ska placera de bästa däcken bak, annars ökar risken för överstyrning och sladd. Samtidigt säger en annan rekommendation att man ska rotera däcken med jämna mellanrum för att de på så vis ska få ett mer jämnt och enhetligt slitage.

Men verkligheten är lite mer komplicerad än så. På en utomhusbana har Råd & Rön testat hur säkerheten påverkas beroende på olika mönsterdjup och hur däcken har placerats. Och testet, som framför allt ägde rum på vått väglag, visar att säkerheten inte bara är avhängig av hur stor skillnad det är på däckens mönsterdjup. Den påverkas också om bilen är utrustad med ett elektroniskt säkerhetssystem, ESP, eller inte (se tabellen).

Helst ska man inte köra med däck med för stora skillnader i mönsterdjup över huvud taget. Detta, i kombination med

däckens ålder, försämrar nämligen säkerheten avsevärt. Och slitna däck baktill på bilen bör i alla avseenden undvikas eftersom risken för krängningar ökar markant.

Till en början verkar det dock som att ESP-systemet kan förhindra dessa kräng-

Situationer	Små skillnader (1–1,5 mm)			Stora skillnader (2–3 mm)		
	Nya däck fram och bak	Mindre mönsterdjup fram	Mindre mönsterdjup bak	Nya däck fram och bak	Mindre mönsterdjup fram	Mindre mönsterdjup bak
Vattenplaning	0	–	0	0	–	0
Bromsning, våt väg	0	–	–	0	---	0
Kurva, våt väg	0	0	0	0	---	–
Hantering, våt väg, utan ESP	0	–	–	0	---	---
Hantering, våt väg, med ESP	0	0	0	0	–	---
Filbyte, våt väg, utan ESP	0	0	–	0	0	---
Bromsning, torr väg	0	0	0	0	–	0

Betyg – jämfört med 4 nya däck

Likadant	0
Något sämre	–
Märkbart sämre	---
Mycket sämre	---

Byt däckens plats lite då och då ...

... om skillnaderna i mönsterdjup på dina däck är små och i kombination med att bilen har ESP.

Sätt de bästa däcken där bak ...

... om skillnaderna i mönsterdjup är stora eller om bilen saknar ESP.

Vad säger tabellen?

Testet är utfört i samarbete med den internationella testorganisationen ICRT och är ett komplement till det stora somraddäckstest som Råd & Rön publicerade i nummer 2/2010.

Somraddäck med olika placering och mönsterdjup har testats under körning och jämförts med fyra nya däck.

Vattenplaning: Anger vid vilken hastighet bilen vattenplanar.

Bromsning, våt väg: Anger hur bra bilen bromsar från 80 till 20 km/h.

Kurva, våt väg: Testet utfördes på en cirkulär och våt vägbana, och betyget anger vid vilken hastighet bilen tappar greppet.

Hantering, våt väg: Anger hur det upplevdes att köra med däcken – både med och utan ESP.

Filbyte, våt väg, utan ESP: Anger hur bra det går att byta fil utan ESP.

Bromsning, torr väg: Anger hur bra det går att bromsa på torr väg.

ningar, även när det är stora skillnader i möns-terdjup. Ja, i initialskedet tycks de faktiskt ganska harmlösa. Men sedan, med ökande hastighet, blir det värre.

Det finns en gräns för hur länge elektroniken kan tämja och styra över de fysiska lagarna, och till slut kan inte ens den mest erfarne bilförare parera rätt och undvika en olycka.

Därför bör alltså de mest slitna däckerna monteras fram. Men den placeringen medför å andra sidan att bromssträcken blir betydligt längre, vilket i sin tur innebär en kraftigt ökad risk för att du inte hinner stanna bilen om du plötsligt måste.

Så, för säkerhets skull: Undvik att kombinera gamla sommardäck med nya. Skaffa dig i stället fyra nya! □

Vad är ESP?

ESP (Electronic Stability Programme) är ett elektroniskt stabilitetssystem som ger fordonet ökad stabilitet och väghållning (antisladd, antispinn). Bland annat hjälper det föraren att undvika och parera sladdar. Systemet kan variera beroende på fabrikat och modell, och nämns även med andra förkortningar (DSC, MASC, DSA, etc).